

Dar'ül Harp meselesi üzerine

Nurettin Bey: “Darü'l-harp ne demektir? Günümüz Türkiye'sinin Darü'l-İslâm ve Darü'l-harp açısından konumu nedir?”

Dârü'l-harp ve dârü'l-İslâm kavramları ilk defa müçtehit imamlar döneminde hukukî birer terim olarak ortaya çıkmış ve hukukî düzenlemeler için kullanılmıştır. Dârü'l-İslâm, ahalisi Müslüman olan ve Müslümanların hâkim oldukları yerlere; dârü'l-harp de İslâm hâkimiyeti altında bulunmayan, gayr-i Müslimlerin yaşadığı bölgelere denmiştir.

Muhaddislerce sıhhat yönüyle eleştirilerek “ahad haber” sayılsa da, bu konuda bir hadisten de söz edilir: “Dâru'l-harpte Müslüman ile harbî arasında faiz olmaz.” Ne var ki bu hadis, ne kütüb-ü sittede, ne de diğer muteber hadis kitaplarında yer almıyor. Zeylâî'nin ve Allâme İbn-i Hümam'ın tesbitlerine göre bu hadis “ahaddır”, yani sıhhat yönüyle problemlidir.¹

Dört mezhepten hiçbir imam bu ahad haberi delil saymamıştır. Bununla beraber, Hazret-i Ebu Bekir'in (ra) müşriklerle bahse girmesi, İmam-ı Azam ile talebesi İmam Muhammed'in, bir Müslüman'ın, kazanacağını kesin bilmesi durumunda, sırf kâfiri iktisaden zayıf düşürmek için, kâfir ile kumar oynayabileceğine ve kâfirden faiz alabileceğine hükmetmelerine neden olmuş; ancak bu hükme başta İmam-ı Azam'ın diğer talebesi Ebû Yûsuf olmak üzere, İmam-ı Şâfiî, İmam-ı Mâlik ve Ahmed bin Hanbel katılmamıştır.

Binaenaleyh, Hanefîlerden İmam-ı Ebû Yûsuf da dâhil Şafi, Maliki ve Hanbelî ulemasına göre haram her yerde haramdır. Müslüman her yerde kendi dininin icaplarına uymak ve haramlarına ve helâllerine riayet etmekle yükümlüdür.

Keza bir kimsenin dâru'l-harpte yaşıyor olması, Cuma ve Bayram namazlarını kılmasına da mâni değildir. Bu namazlar, kılma imkânı olan her yerde İslâm'ın şeâiri olarak kılınırlar. Nitekim Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor ki: Cuma meselesini sormak için Bahreyn'den Hz. Ömer'e (ra) mektup yazdık. O da cevaben: “Her nerede olursanız olunuz; Cuma'yı kılınız!” diye yazdı.”² Keza, Zuhri (ra) anlatmıştır ki: “Resûlullah (asm) Mus'ab bin Umeyr'i (ra) Medîne'ye Kur'ân öğretmek üzere gönderdiğinde,

Mus'ab (ra) onlara Cuma namazını kıldırdı. Resûlullah (asm) gelmezden önce, Medine'de ilk Cuma namazını kıldıran Mus'ab (ra) oldu.”³ Keza Resul-i Ekrem Efendimiz (asm) ilk Cuma namazını, hicret esnasında, Beni Salim Yurduna geldiklerinde kıldırmıştır. Bu vesileyle bu mescide “Cuma Mescidi” denmiştir. Binaenaleyh, dâr'ul-harp ve dâr'ul-İslâm ayırımına girmeden; Müslüman'lar imkân buldukları her yerde Cuma namazı kılmışlar; İslâm'ın emirlerini yaşamışlar ve İslam'ı tebliğ etmişlerdir.

Ülkemize gelince... Ülkemizde beş vakit ezanlar okunuyor. Toplum hemen her meselesinde İslâm inançlarını hakem kılıyor. Bir takım sıkıntılar yok değil. Fakat eşyanın tabiatı böyle değil mi? Dünya imtihan dünyası değil mi? Tarihte de birçok sıkıntıların yaşandığı dönemler olmuş. Sıkıntısız İslâm ülkesi neredeyse olmamış. Kimi zaman alabildiğine keyfî uygulamalar sürüp gitmiş. Sözgelişi İmam-ı Azam Ebu Hanife hapiste can vermiş. Ahmet bin Hanbel ömrünün çoğunu hapishanelerde geçirmiş. Ama hiçbirisi dönüp de ülkesine darü'l-harp dememiş. Bu çerçevede ülkemizde de problemler yok değil. Ama bu problemler ülkemizi bir gâvur ülkesi, ya da müçtehit imamların terminolojisiyle, bir darü'l-harp durumuna sokmaya yeterli problemlerden değildir. Ülkemiz—üstelik dört mezhebe göre— elbette darü'l-İslâm'dır. Bir takım sıkıntıların yaşanıyor olması ülkemizin bu konumunu değiştirmez. Nitekim seksen iki yıllık ömrünü manevî cihada tahsis eden ve “maddî kılınç kınına girmiştir” diyen Bediüzzaman Said Nursî, Türkiye'yi darü'l-İslâm kabul etmiştir. Bediüzzaman Hazretleri maddî kılınç sadece Birinci Dünya Harbinde doğu cephesinde Ruslara ve Ermenilere karşı kullanmıştır. Ülkemiz içinde ise, ülkemizi darü'l-İslâm kabul ettiği için maddî kılınç kınına sokmuş, cihadını manevî kılıçla, yani müsbet hareketle, kitapla ve kalemle yapmıştır.

Yukarıdaki bütün bilgileri bir araya toplayınca söylemeliyiz ki: dârü'l-harp ve dârü'l-İslâm kavramlarının, günümüz Müslüman'ının pratik hayatını ilgilendirir tek bir meselesi yoktur. Yani bir Müslüman'ın İslâm'ın emirlerini uygulama, haramlarından kaçınma ve helâllerini tercih etme konusundaki yükümlülüğü Mekke'de veya Medine'de ne ise, Türkiye'de de odur; Türkiye'de ne ise ABD'de, İngiltere'de, Almanya'da, Avustralya'da ve sair gayr-i Müslim memleketlerde de odur! ABD'nin, İngiltere'nin, Almanya'nın veya Avustralya'nın dârü'l-harp oluşu; bu ülkelerde yaşayan Müslümanların “dinî yükümlülük hayatlarına” ne ruhsat olarak, ne azimet olarak, ne takvâ olarak, ne haramları helâl kılıcı, ne de helâlleri haram kılıcı hiçbir pratik sonuç doğurmaz. Beş vakit namazdan, Cuma ve Bayram namazlarına, zekâta, oruca ve hacca kadar bütün vecibeler her memlekette diğer sıhhat şartları olduğunda geçerli olduğu gibi; içkiden zinaya, domuz etinden faize, kumardan adam öldürmeye bütün haramlar da her ülkede istisnasız haramdır.

Dipnotlar:

- 1- Zeylâî, Nasbu'r-Râye, 4/44; İbn-i Hümam, Fethu'l-Kadîr, 7/39,
- 2- İbn-i Hacer, Metâlib'ül-Âliye, 1/162,
- 3- Hâşiyetü'Şelebî Alâ Tebyîn'il-Hakâik, 1/217,